

BILTEN

PRESEDAN?

BRISSEL - Svi bilateralni sporazumi o izgradnji Južnog toka koje su Bugarska, Srbija, Mađarska, Grčka, Slovenija, Hrvatska, i Austrija potpisale s Rusijom, u suprotnosti su sa zakonima EU i moraju da se pregovaraju ispočetka, poručeno je tim državama iz Evropske komisije (EK), a prenosi portal EurActiv.com. Zahtevi Evropske komisije su: da Gasprom ne može istovremeno da poseduje proizvodne kapacitete i transportnu mrežu; da se trećim licima obezbedi pristup gasovodu; i da treba rešiti pitanja tarifne strukture.

Govoreći na skupu u Evropskom parlamentu, zamenik generalnog direktora za unutrašnje energetske tržište u EK Klaus Diter Borhart izjavio je da će u slučaju da Moskva ne pristane na usklađivanje bilateralnih dogovora, pomenute države morati da se odreknu sporazuma s Rusijom. "Ako države članice (EU i Energetske zajednice) ne obave nove pregovore, Evropska komisija ima sredstva i načine da ih obaveže da to učine, a Južni tok ne može da radi po takvim sporazumima", poručio je Borhart i dodao da će, u slučaju da se realizuju novi pregovori sa Rusijom, „za usklađivanje Južnog toka sa zahtevima EU biti potrebne dve godine". Zamenik ruskog ministra energetike Anatolij Jankovski je rekao na skupu da Rusija ne prihvata da se EU pravila odnose i na prekogranične projekte poput gasovoda, koji se ne nalaze isključivo na teritoriji EU. Drugim rečima, međudržavni sporazumi koje je Rusija potpisala sa evropskim državama, a koji se odnose na izgradnju Južnog toka, jači su u odnosu na ostale pravne norme, objasnio je Jankovski.

BRISSEL - Evropska komisija je u četvrtak "savetovala" članicama EU uključenim u projekat Južni tok da u pregovorima sa ruskom stranom izmene neke odredbe ugovora "jer se" – kako je pojasnila portparolka EU komisije za energiju Marlene Holzner - "EU zakoni krše ako će Gasprom biti operater i snabdevač gasom i određivati cene gasa koji bude išao tim gasovodom". Ona je rekla da bi i drugim kompanijama, „uključujući nemačkim i francuskim, trebalo biti odobreno sa koriste Južni tok za transport svog gasa". Holzner je dodala da bi tarife za gas koji tuda bude transportovan trebalo da određuje jedna nezavisna rukovodeća kompanija, uz odobrenje nacionalnog regulatora. Holzner je rekla da EU nije protiv da se nastavi gradnja gasovoda, ali će se problem pojaviti "kada počne ugovaranje kapaciteta i rokova za transport gasa", jer će se tada ispitati da li su ti ugovori u skladu sa EU zakonodavstvom. **RFE**

MOSKVA – Južni tok mogao bi doneti presedan u parcijalnoj primeni evropskog zakonodavstva u izvoznim poslovima Gasproma, ocenio je direktor Centra za globalna energetska tržišta u Ruskoj akademiji nauka, Vjačeslav Kulagin. On je rekao da, upkos tvrdih izjava, strane pregovaraju i nadaju se kompromisu i podsetio na takvo rešenje posle pregovora između Severnog toka i Nemačke. Kulagin navodi da je kod Južnog toka kompromis neizbežan, jer su obe strane zainteresovane za Južni tok. „Vidimo da su neka izuzeća u zakonodavstvu neophodna. Mislim da uniformna pravila neće moći da se primene za ceo Južni tok, već će svaki od njegovih segmenata imati sopstvena pravila rada i pristupa“, ocenio je Kulagin. **Vestnik Kavkaza**

BRISSEL – Tri evropske krovne „zelene“ grupacije, koje zastupaju interese EU privrede tog sektora, konstatovale su da je Brisel podlegao interesima energetske intenzivne industrije i odustao od zaoštavanja ciljeva smanjenja emisija CO2 za 2030. Komisija u januaru treba da saopšti nove energetske i klimatske ciljeve, a izvori u Briselu na koje se poziva **Reuters** kažu da će meta smanjenja emisija CO2 biti svega 40%. Istovremeno će cilj udela obnovljivih izvora energije biti podignut sa 20% u 2020., na 30% u 2030. ali verovatno kao opšti EU nivo, uz mogućnost da pojedinačne članice odrede manje, ili veće ciljeve. U zajedničkom pismu generalnom sekretaru Evropske komisije Catherine Day, datiranom 21. novembra, Koalicija za uštede energije, Savet za evropsku obnovljivu energiju i Mreža za klimatsku akciju (Coalition for Energy Savings, the European Renewable Energy Council and the Climate Action Network) – konstatuju da procene EK za efekte ciljeva za 2030. „ne ispunjavaju neophodne standarde“, posebno u segmentu smanjenja emisija gasova sa efektima staklene bašte (GHG) „što je neobjašnjivo u situaciji kada niz sudeonika, uključujući vlade, traži smanjenje od 50, 55 odsto i više“, stoji u Pismu.

BRISSEL - Evropska unija bi trebalo da odredi jedinstveni cilj smanjenja gasova sa efektima staklene bašte (GHG) od barem 40% u 2030., ali joj nisu potrebni obavezujući ciljevi povećanja udela obnovljivih izvora energije, niti povećanja energetske efikasnosti u narednoj dekadi, kazao je predsednik evropskog udruženja proizvođača električne energije - Eurelectric, Johannes Teyssen (foto). Takođe izvršni direktor najveće nemačke kompanije, energetskog

konglomerata E.ON rekao je u intervjuu u Briselu 3. decembra da on lično smatra da bi krajnja granica smanjenja emisija GHG bila maksimalno 50%. **Bloomberg**, uvidom u jedan dokument Evropske komisije (EK) navodi da su u opciji dva scenarija EU energetske ciljeva za 2030: prvi, samo cilj smanjenje emisija CO2 od 40% u odnosu na nivo iz 1990 i drugi, 40% ili 45% smanjenje emisija GHG i povećanje udela OIE u energetskom miksu od 30% ili 45%.

NJUJORK - Vodeće naftne proizvodne i prerađivačke kompanije kalkulišu sa do deset puta većom stavkom troškova na ime emisija CO2 u odnosu na sadašnje cene emisijih dozvola u Evropi, pokazuje

analiza međunarodne neprofitne organizacije Carbon Disclosure Project, objavljena 5. decembra. Najveći među njima, američki Exxon Mobil u budućim kapitalnim investicijama uračunava plaćanja od 60 dolara po metričkoj toni emitovanog ugljendioksida. Royal Dutch Shell i BP planiraju tu stavku na 40\$, a francuski Total anticipira cenu CO2 od 34\$, Cena dozvole za emitovanje tone CO2 u EU je 5. decembra bila 4,64 evra, ili 6,34\$. Naftne i gasne kompanije suočene su sa „asimetričnim rizicima“ vezano za buduće namete za emisije gasova sa efektima staklene bašte (GHG) pri izradi multibilijardskih investicija, poput offshore proizvodnje, ili rafinerija, kaže Guy Turner, glavni ekonomista u londonskoj firmi Bloomberg New Energy Finance. „Niko ne može da predvidi šta će biti sa klimatskom politikom za 10, ili 20 godina“, dodaje on. telegram.com

LONDON - Evropska komisija je blizu ocene da Britanija krši pravila dozvoljene državne podrške u slučaju projekta gradnje nuklearke Hinkley Point, što bi moglo dovesti u pitanje čitavu multibilijardsku investiciju, saznaje 1. decembra **The Telegraph**. Londonske novine pišu da EU tržišni regulator proučava zakonitost dogovora visine 16 milijardi funti između vlade u Londonu sa francuskim investitorima EDF i Areva, i kineskim GNP-om, za projekat prve nuklearke koja bi trebalo da bude sagrađena u Britaniji od 1995. godine na ovamo i obezbedi toj državi 7% potreba za električnom energijom. Izvori u Briselu kažu da su najspornije tačke sporazuma garancija na kredit od 10 mlrd. funti sa gradnju reaktora, osiguranje od topljenja reaktora, pomoć u zatvaranju postrojenja i garantovana inflatorno-indeksirana otkupa cena od 92,50 funti za megavat čas za period od 35 godina. Očekuje se da komisija za tržišnu konkurenciju u januaru saopšti odluku i moguće inicira širu istragu projekta Hinkley. Pariski **Le Monde** je ovih dana napisao da je „odluka Brisela već poznata. Ono što se ne zna su uslovi koje će Komisija nametnuti“.

BRISSEL - Evropska komisija odobrila je ruskom Gaspromu kupovinu kontrolnog udela u kompanijama WINZ i Wintershall Services u Holandiji, kao i potpuno preuzimanje nemačkih kompanija Wingas i WIEH, svih u vlasništvu nemačkog BASF-a. Komisija je ocenila da ova preuzimanja neće poremetiti pravila slobodne konkurencije na tržištu. WINZ i Wintershall Service, bave se proizvodnjom nafte i gasa u Severnom moru, dok su Wingas i WIEH snabdevači prirodnim gasom, pretežno u Nemačkoj. Komisija je proučila posledice ovih poslova na tržišta prodaje, kao i skladištenja prirodnog gasa u Nemačkoj, Austriji i Češkoj republici, gde je Gasprom već prisutan kao snabdevač tamošnjih veletrogovaca i distributera. europa.eu

BRISSEL – Nacionalni energetske regulatori moraće pri određivanju budućih tarifa za transport prirodnog gasa da izaberu jednu od četiri metodologije alokacije troškova za korišćenje sistema prema novim smernicama koje je utorak objavila evropska Agencija za saradnju energetskih regulatornih tela (ACER). Četiri metodologije su na bazi tzv, poštanske marke, rastojanja ponderisanog kapacitetom, virtuelne tačke i matrice, saopšteno je iz ACER-a. Regulatori će biti u obavezi da svake četiri godine preispituju metodologiju koju budu izabrali. Agencija objašnjava da sadašnji „heterogeni pristup“ određivanju cena transporta gasa širom EU komplikuje i smanjuje efikasnost korišćenja transportnih mreža ... i potencijalno vodi do neefikasne trgovine prirodnim gasom. Smernice takođe određuju opšta pravila za objavljivanje podataka o svakom stepenu procesa utvrđivanja tarifa. Odredbe za krajnja gasna mrežna pravila primen jivaće se za sve ugovore od 1. oktobra 2017., saopštio je ACER. Platts

ACER issues guidance to ENTSOG on the first network code amendment

03-Dec-2013

ACER published today – along with the Framework Guidelines on Harmonised Transmission Tariff Structures – its guidance to ENTSOG on the development of amendment proposals to the Network Code on Capacity Allocation Mechanisms (NC CAM) on the matter of incremental and new capacity.

POSLOVI

BRISSEL - Cene energije u Evropi ostaće do tri puta više nego u Sjedinjenim Državama u idućih 20 godina ako Evropa ne razvije proizvodnju kod kuće i ne poveća efikasnost, upozorava glavni ekonomista Međunarodne agencije za energiju (IEA). "Jaz se možda smanjuje, ali bez nove politike Evropa će i dalje imati dva do tri puta više cene gasa od SAD u idućih 20 godina", rekao je Fatih Birol na sastanku u Briselu. Birol je istakao da bi se Evropa trebalo da se usmeri na štednju energije, izgradnju jedinstvenog evropskog energetskog tržišta i poboljšanje domaće proizvodnje na osnovama gasnih škruļjaca, obnovljivih izvora i nuklearne energije. Reuters

ST.PETERSBURG – Gasprom i švajcarsko-holandski trgovac naftom i drugim energentima Grupa Vitol razmotrili su saradnju u oblasti razvoja Gaspromovih poslova u sektoru podzemnih skladišta prirodnog gasa, kao i u oblasti proizvodnje električne energije iz gasnih elektrana. Gasprom je u saopštenju posle razgovora predsednika dveju kompanija, Alekseja Milera i Ian-a Taylor-a 3. decembra u St.Petersburgu, saopštio da je u tom sklopu posebna pažnja posvećena saradnji na tržištima Britanije i Francuske. gazprom.com

MOSKVA - Rusija i Iran razmatraju mogućnost izgradnje još jedne nuklearne elektrane u Bušeheru. Izgradnja bi mogla početi već 2014., rekao je 3. decembra čelnik iranske Organizacije za atomsku energiju

i potpredsednik države Ali Akbar Salehi (foto).

"Pregovaramo s ruskim partnerima o proizvodnji 4 hiljade megavata električne energije, i ruska strana je spremna da počne izgradnju nuklearne elektrane", citira agencija **RIA Novosti** Salehija. On je dodao da bi "iduće godine mogla početi

izgradnja još jedne nuklearne elektrane u Bušeheru", ne precizirajući njen kapacitet. U Bušeheru već postoji jedna nuklearna elektrana koju je nemački koncern "Kraftwerk Union AG" počeo da gradi još 1974. godine. Izgradnju elektrane završila je Rusija i u septembru ove godine predala Iranu

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE - OIE

BRISEL - Savet EU podržao je predlog Evropske komisije o uvođenju antidamping i kompenzacijskih carina na uvoz solarnih panela iz Kine. Te carine primenjivaće se od 6. decembra tokom dve godine a važiće samo za uvoz od kineskih proizvođača panela koji nisu učestvovali u ranije postignutom kompromisnom sporazumu dve strane. Antidamping carina će biti od 27 do 65% a kompenzacijska od 3,5 do 11,5%. Komisija je istovremeno potvrdila odluku o sporazumu po kojem su kineski izvoznici solarnih panela prihvatili da povećaju izvozne cene kako bi izbegli antidamping carine. EU je nedavno zavela i carine na uvoz solarnog stakla iz Kine koje će važiti šest meseci uz mogućnost produženja na pet godina.

EurActiv

BUKUREŠT – Italijanska kompanija Enel Green Power saopštila je u ponedjeljak da je dobila od Evropske investicione banke kredit od 200 miliona evra za pokrivanje dela investicija u eolske energetske projekte u Rumuniji. Vetroparkovi će biti locirani u jugoistočnom regionu Dobrudža i u Banatu, na zapadu, saopštio je Enel. Balkans.com

SOFIJA – Ministarstvo energije Bugarske stalo je u odbranu novog poreza od 20% na prihode od solarnih centrala i vetrenjača, koje je ovih dana izglasao parlamentarni odbor za budžet i finansije. U saopštenju objavljenom u ponedjeljak, Ministarstvo navodi da se radi o meri koju uvode i druge države EU, neke i retroaktivno. Navodi primer Češke republike, gde je taj porez podignut na 26-28%, dok u Grčkoj on iznosi 30%. Najava je odmah izazvala proteste tamošnjih proizvođača OIE, koji su tim povodom zatražili zaštitu od Brisela (foto). Novinite

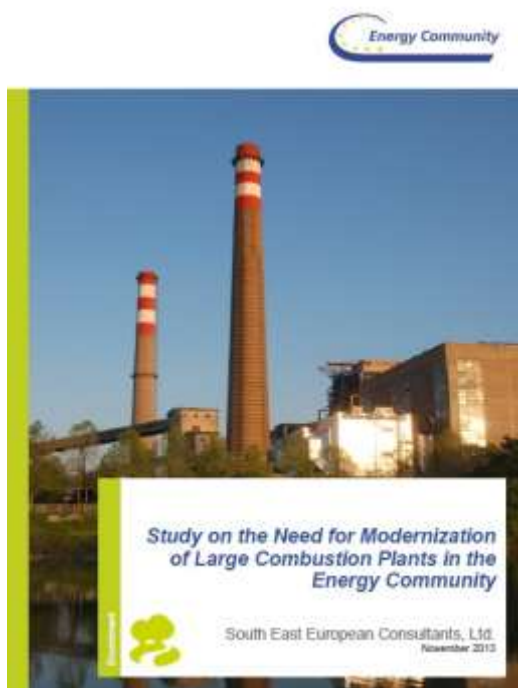

SOFIJA – Dva od tri bugarska distributera električne energije predali su predloge za uvođenje naknade za pristup sistemu za prenos električne energije za proizvođače energije iz obnovljivih izvora. Bugarska podfirma češke kompanije Energo-Pro predlaže da se uvede pristupna naknada za hidroelektrane od 2,5 EUR/(MWh), za elektrane na biomasu 2 EUR/(MWh), za fotonaponske elektrane 4 EUR/(MWh) i za vetroelektrane 3 EUR/(MWh). Drugi veliki distributer, EVN Bulgaria uputio je sličan predlog, dok je ČEZ Bulgaria najavio da će svoj predlog poslati kada dovrši kalkulacije, javlja bugarski portal Focus.

BIO

LONDON – „Zaboravite na električna vozila (EV); neposredna budućnost je biogorivo”, ocenio je naftni gigant BP na bazi istraživanja o svim alternativnim budućim gorivima. Direktor u BP-u za sektor ulja i biogoriva Olly Mace, rekao je ispred “tima za buduća goriva” da su se odlučili za investiciju u biogoriva kao najbolju opciju za budućnost i moćno rešenje za klimatske promene. Mace je ukazao na dva ključna izazova. Prvi – kako putem postojanog procesa obezbediti useve? Odgovor do koga je BP došao je celuloza, jer se u celini može iskoristiti, mogu se odabrati vrste koje brzo rastu na istrošenim terenima i veoma je održiva. Drugi izazov je način dobijanja biogoriva većeg kvaliteta. BP je razvio isobutanol, zamenu za etanol, pogodniju za motore, navodi Mace. On međutim kaže da je glavni problem, ipak, kako ubediti vlade i proizvođače automobila da preusmere pažnju sa električnih automobila na biogoriva. EV traže milijarde funti investicija u infrastrukturu. Ako bi sva vozila bila električna, proizvodni kapaciteti električne energije morali bi se uvećati za 50%, a energetske kompanije već sada ne znaju kako da obezbede povećanje od 10%, navodi Mace. Fleet News

BEČ – Sekretarijat Energetske zajednice (EZ) objavio je 2. decembra studiju o proceni troškova i dobiti od modernizacije velikih elektrana u zemljama članicama EZ, u okviru ciljeva vezanih za zaštitu prirodne sredine. Prema studiji, mereno finansijskim efektima, benefiti bi u proseku u čitavom regionu EZ nadmašili trošak tih ulaganja sedamnaest puta. Odnosno, po svakom utrošenom evru, ostvario bi se povrat od 17 evra u efektima vezanim za prirodnu okolinu i zdravlje. Sve zemlje članice EZ su se obavezale da do 31. decembra 2017. primene odredbe LCP Direktive 2001/80/EC o ograničenju emisija određenih štetnih gasova iz velikih elektrana. EU je u decembru 2010. usvojio Direktivu 2010/75/EU o industrijskim emisijama (IED), koja je stupila na snagu u januaru 2011. i koja će zameniti LCP Direktivu u EU od 1. januara 2016.

Ukupna ulaganja vezana za LCP Direktivu se procenjuju na 6,7 milijardi evra, a 7,84 milijarde evra vezana za sprovođenje odredbi IED Direktive. Studija takođe uključuje

jedan broj preporuka za pojedine države, saopšteno je iz Sekretarijata. energy-community.org

PODGORICA - Predstavnici kompanije Power China, u pratnji predstavnika Bank of China, jedne od 10 najvećih banaka na svetu, razgovarali su 5. decembra sa predstavnicima Vlade Crne Gore i Elektroprivrede o projektu Drugog bloka Termoelektrane Pljevlja, pišu *Dnevne novine*. Regionalni menadžer za istočnu Evropu Hju Fei kazao je da je projekat veoma komplikovan, ali da su optimisti po pitanju dobijanja tog posla. EPCG planira da u Pljevljima TE snage 220-300 megavata, na lokaciji postojeće elektrane. Predviđeno je da neto električna efikasnost ne bude manja od 38 odsto, dok je projektom planirana i obavezna toplifikacija Pljevalja. Iz EPCG je ranije najavljeno da će kratka lista od tri-četiri najbolja ponuđača biti objavljena sredinom decembra.

BUDIMPEŠTA – MOL-u nije u interesu prodaja njegovih 49,1% lne, kazao je za najnoviji broj mađarskog izdanja časopisa Forbes potpredsednik UO te energetske grupacije, predsednik OTP banke i ujedno najbogatiji Mađar Sándor Csányi. Ako ne bude drugog rešenja, udeo će se ponuditi Hrvatskoj, "jer želimo da budemo poštteni, pošto je to ključna kompanija te zemlje i deo njenog nacionalnog identiteta", dodao je on. Csányi je međutim rekao da ako hrvatska država ne bude htela, ili mogla da nađe sredstva za tu kupovinu, MOL će udeo prodati trećoj strani". Hrvatski ministar privrede i glavni pregovarač sa Mađarima, Ivan Vrdoljak ocenio je u sreu komuniciranje MOL-a sa Zagrebom preko medija nepristojnim prenosi lider.hr.